Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 2690

Vragen van het lid **Moinat** (Groep Markuszower) aan de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport over *de campagne rond mentale gezondheid in het amateurvoetbal* (ingezonden 3 juni 2026).

Antwoord van Minister **Sterk** (Langdurige Zorg, Jeugd en Sport) (ontvangen 18 augustus 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 2371.

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de campagne rond mentale gezondheid in het amateurvoetbal en kunt u aangeven welke publieke middelen direct of indirect beschikbaar zijn gesteld aan deze campagne, de betrokken organisaties en de uitvoering daarvan?[1]

Antwoord 1
Ja, ik ben bekend met deze campagne. Voor deze campagne zijn geen publieke middelen beschikbaar gesteld. Zilveren Kruis en KNVB zijn een maatschappelijk partnership aangegaan om mentale gezondheid onder jongeren bespreekbaar te maken. Het initiatief «De onzichtbare blessure» wordt volledig door hen gefinancierd.

Vraag 2
Welke concrete, meetbare doelstellingen zijn aan deze campagne verbonden, op basis van welke wetenschappelijke inzichten is gekozen voor deze aanpak en hoe wordt vastgesteld of de campagne daadwerkelijk leidt tot een verbetering van de mentale gezondheid van jongeren?

Antwoord 2
Zilveren Kruis en KNVB zetten in op een brede, preventieve aanpak waarin voetbal wordt benut als katalysator voor positieve verandering om zodoende de kans te verkleinen dat jongeren op latere leeftijd mentale gezondheidsproblemen ervaren. In samenwerking met experts, kennispartners en maatschappelijke organisaties zoals MIND Us, Erasmus Universiteit en Play Mental

[1] AD, 3 juni 2026, «Voetballiefhebber Máxima trapt campagne over mentale gezondheid af: «Alle clubs kunnen hulp gebruiken»» (Voetballiefhebber Máxima trapt campagne over mentale gezondheid af: «Alle clubs kunnen hulp gebruiken» | Sport | AD.nl)

ah-tk-20252026-2690
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

wordt ingezet op een omgeving waarin het net zo vanzelfsprekend is om te praten over hoe je je voelt als dat het is om over een fysieke blessure te praten.
De gezamenlijke ambitie is om binnen vijf jaar aantoonbare impact te maken op de mentale gezondheid van jongeren tussen de 16 en 25 jaar. Dit gebeurt langs drie sporen: het bereiken en inspireren van 9,6 miljoen sportliefhebbers, het bieden van praktische tools aan 100.000 voetballende jongeren via hun omgeving en het actief ondersteunen van jongeren via voetbalverenigingen. Daarbij staat bewustwording, het bespreekbaar maken van mentale gezondheid en het bieden van concrete handvatten centraal. Vanuit de overtuiging dat niet alle mentale uitdagingen een zorgvraag zijn, maar ook vragen om steun vanuit de sociale omgeving.
Het partnerschap is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten. Onderzoek van het Trimbos-instituut laat zien dat één op de vier Nederlandse jongeren wel eens mentale problemen ervaart[2]. Vertaald naar het voetbal betekent dit dat er in een gemiddelde kleedkamer meerdere jongeren kunnen zitten die niet lekker in hun vel zitten. Daarbij gaat het niet alleen om psychische klachten waarvoor professionele hulp nodig is, maar ook om gevoelens van stress, prestatiedruk, onzekerheid en somberheid.
De effecten van de campagne worden gemonitord. In samenwerking met onderzoeksbureau Motivaction zijn een nulmeting en een vervolgmeting uitgevoerd onder Nederlandse sportliefhebbers. Hieruit blijkt dat mensen die de campagne hebben gezien het belang van mentale gezondheid binnen de sport vaker onderschrijven en vaker bereid zijn hierover het gesprek aan te gaan. De campagne laat daarmee positieve effecten zien op bewustwording, houding en gespreksintentie. Zilveren Kruis en de KNVB blijven deze ontwikkelingen – in samenwerking met kennispartners – monitoren en sturen waar nodig bij om de gestelde doelen te realiseren.

Vraag 3
Kunt u aangeven hoeveel vergelijkbare campagnes op het gebied van mentale gezondheid de afgelopen vijf jaar met publieke middelen zijn ondersteund, wat deze hebben gekost en welke aantoonbare resultaten zij hebben opgeleverd?

Antwoord 3
Het Ministerie van VWS heeft in de afgelopen vijf jaar drie keer een campagne over mentale gezondheid van jongeren rechtstreeks gefinancierd. Dit ging om verschillende versies van de grootschalige «Hey, het is oké» campagne. De campagne startte met als doel het wegnemen van het stigma rond psychische aandoeningen. Door de jaren heen werd dit doorontwikkeld naar een campagne specifiek gericht op jongeren om beginnende mentale klachten, zoals eenzaamheid en prestatiedruk bespreekbaar te maken. Vroegtijdig praten doorbreekt een taboe en helpt na te denken over oplossingen met mensen die je vertrouwt. De campagne liep tussen 2021 en 2024. De totale kosten bedroegen bijna € 3,3 miljoen. De campagne bestond uit verschillende thema's over bijvoorbeeld prestatiedruk, eenzaamheid, werkstress en winterdip.
De campagne-effectonderzoeken zijn gepubliceerd en te vinden op de website van de Rijksoverheid[3] [4]. Zo blijkt uit het onderzoek over de campagne in 2024 dat jongeren en jongvolwassenen (16–25 jaar) vaker met een vertrouwd iemand zijn gaan praten wanneer sprake was van beginnende mentale klachten. Ook zagen jongeren de voordelen van in gesprek gaan meer in.

---

[2] Rombouts, M., Morren, K., van Dorsselaer, S., Tuithof, M., Monshouwer, K. Peilstationsonderzoek Scholieren 2023. Mentale gezondheid. Cijfers in tabellen. https://cijfers.trimbos.nl/scholierenmonitor/mentale-gezondheid/cijfers-12-t-m-18-jaar/

[3] https://www.rijksoverheid.nl/ documenten/2022/06/17/campagne-effectonderzoek-hey-het-is-oke-2022

[4] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2024/08/27/campagne-effectonderzoek-hey-het-is-oke-jongeren

Vraag 4
Hoe wordt voorkomen dat belastinggeld vooral terechtkomt bij campagnes, workshops, ambassadeurs en overlegstructuren, terwijl jongeren met psychische problemen nog steeds te maken hebben met wachtlijsten en beperkte toegang tot passende hulp?

Antwoord 4
Als we de mentale gezondheid willen verbeteren en de druk op de (jeugd)ggz willen verlichten dan is een brede blik nodig op de oorzaken en de oplossingen rondom mentale problemen. Verschillende risico- en beschermende factoren hebben invloed op iemands mentale gezondheid. Niet elke hulpvraag is gebaad bij een antwoord in zorg. Preventie en ondersteuning zijn belangrijk voor het voorkomen en verergeren van mentale klachten. Deze samenhang vraagt om een integrale kijk naar de uitdagingen in de keten van mentale gezondheid en ggz.
Campagnes, bijeenkomsten en workshops kunnen een middel zijn om kennis en bewustwording van het belang van een goede mentale gezondheid te vergroten. Het probleem erkennen is essentieel in het zoeken naar een oplossing. Communicatie, rechtstreeks vanuit de overheid of juist via andere organisaties die dichter bij bijv. jongeren staan, kan onderdeel zijn van de bredere aanpak in het verbeteren van de mentale gezondheid.
In de versterkingsagenda mentale gezondheid en ggz[5] zijn maatregelen opgenomen die inzetten op de knelpunten tussen beleidsdomeinen in de keten van mentale gezondheid en ggz. Hierin is zowel aandacht voor het versterken van de mentale veerkracht als voor wachttijdondersteuning. Ook in het Aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (Azwa) zijn aanvullende afspraken gemaakt gericht op het toegankelijk en betaalbaar houden van kwalitatief goede zorg en ondersteuning.
Afgelopen januari is de wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg in werking getreden. In deze wet zijn maatregelen opgenomen om de beschikbaarheid van, met name, specialistische jeugdzorg te verbeteren. De wet verplicht gemeenten om specialistische zorg regionaal in te kopen en geeft de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) wettelijke taken op het terrein van vroegsignalering van beschikbaarheidsrisico's, stelselonderzoek naar de beschikbaarheid van jeugdzorg en toezicht.

Vraag 5
Kunt u aangeven hoeveel jongeren momenteel wachten op geestelijke gezondheidszorg en hoe de uitgaven aan bewustwordingscampagnes zich verhouden tot investeringen in daadwerkelijke behandeling en ondersteuning?

Antwoord 5
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van jeugdhulp. Er is geen landelijk overzicht van het aantal jongeren dat wacht op ggz. Inzicht in wachttijden gebeurt in eerste instantie op gemeentelijk en regionaal niveau. De financiering van de jeugdzorg verloopt grotendeels via het gemeentefonds. Gemeenten bepalen in beginsel zelf hoe zij dit budget besteden. Veel gemeenten investeren zelf ook in specifieke projecten/activiteiten, campagnes en interventies gericht op het versterken van de mentale veerkracht van jongeren. Hier is geen landelijk overzicht van.
De Rijksoverheid financiert op dit moment geen bewustwordingscampagne. Wel is afgelopen jaar onder het concept Praatpower een toolbox ontwikkeld om (lokaal) in gesprek te gaan met jongeren en hun omgeving en zijn gesprekken geïnitieerd en gevoerd over mentale gezondheid en wat jongeren nodig hebben om mentaal gezond te blijven. Het rapport met aanbevelingen is 27 januari aan uw Kamer aangeboden[6].

[5] Kamerstukken II, 2025/26, 25 424 nr. 774
[6] Kamerstukken II, 2025/26, 31 839 nr. 1146

Vraag 6
Welke afspraken zijn gemaakt voor situaties waarin tijdens dergelijke bijeenkomsten signalen naar voren komen van ernstige psychische problemen, suïcidaliteit, huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe wordt geborgd dat deze jongeren snel passende hulp krijgen?

Antwoord 6
Hier is niet één antwoord op te geven. Afspraken zullen per project verschillen. Binnen de toolbox van Praatpower is in elk geval nadrukkelijk aandacht voor de psychologische veiligheid van de deelnemers en mogelijkheden voor nazorg. Hierbij wordt ook verwezen naar het platform www.injebol.nl. Op dit platform kunnen jongeren terecht voor laagdrempelige ondersteuning. Indien noodzakelijk verwijzen de vrijwilligers achter de ondersteuningslijn van www.injebol.nl door naar 113.

Vraag 7
Deelt u de opvatting dat het bespreekbaar maken van mentale problemen waardevol kan zijn, maar nooit een vervanging mag worden voor tijdige professionele hulpverlening? Zo ja, welke maatregelen neemt u om ervoor te zorgen dat jongeren na signalering ook daadwerkelijk hulp ontvangen?

Antwoord 7
Ja, deze opvatting deel ik. Het bespreekbaar van mentale problemen kan verlichting bieden voor (lichte) mentale klachten. Een zorgtraject is ook niet altijd het passende antwoord op een hulpvraag. Een deel van de jongeren is meer gebaat bij andere vormen van ondersteuning of preventieve hulp.
In het Azwa zijn afspraken gemaakt over verbetering van de aansluiting op het snijvlak van het zorgdomein en het sociaal domein. Gemeenten, aanbieders en zorgverzekeraars hebben in het Azwa afspraken gemaakt over welke «basisfunctionaliteiten» in elk geval in elke regio of gemeente beschikbaar moet zijn, zoals bijvoorbeeld de basisfunctionaliteit sociaal verwijzen.